



Dwaj giganci twarzą w twarz: fascynująca kontrowersja między świętym Augustynem a świętym Hieronimem, która wciąż stawia pytania naszej wierze | 1

W historii Kościoła istnieją spotkania, które nie tylko budują, lecz także wstrząsają, oczyszczają i prowadzą do wzrostu. Jednym z najbardziej fascynujących — i często źle rozumianych — jest intelektualna i duchowa wymiana między Świętym Augustynem z Hippony a Świętym Hieronim.

Dalekie od bycia zwykłą niezgodą między uczonymi, ich spór ukazuje coś głęboko ludzkiego: jak nawet święci, w swojej szczerzej poszukiwaniu prawdy, mogą ścierać się z wielką intensywnością... a mimo to nadal budować jedność Kościoła.

Ten epizod to nie tylko dawna historia. To duchowy kompas dla wierzącego dzisiaj.

Gorący kontekst: Kościół w trakcie kształtowania

Jesteśmy w IV i V wieku. Chrześcijaństwo wyszło z katakumb i stoi teraz wobec innego wyzwania: precyzyjnego określenia prawdy objawionej wobec rozbieżnych interpretacji.

- Święty Hieronim, z Betlejem, poświęca się tłumaczeniu Biblii na łacinę (czyli **Wulgaty**), z niemal ascetyczną obsesją na punkcie wierności tekstowi.
- Święty Augustyn z Hippony, biskup w Afryce Północnej, rozwija głęboką teologię, która ukształtuje kolejne stulecia.

Obaj kochają prawdę. Obaj kochają Kościół. Ale nie zawsze zgadzają się co do drogi.

Sedno kontrowersji: Pismo, prawda i autorytet

1. Tłumaczenie Biblii: wierność czy tradycja

Jednym z najbardziej delikatnych punktów było tłumaczenie Starego Testamentu.

Święty Hieronim zdecydował się tłumaczyć bezpośrednio z hebrajskiego, odchodząc od **Septuaginty** (greckiego przekładu tradycyjnie używanego przez Kościół pierwotny).

Święty Augustyn natomiast wyraził obawy.

Dlaczego?



Dwaj giganci twarzą w twarz: fascynująca kontrowersja między świętym Augustynem a świętym Hieronimem, która wciąż stawia pytania naszej wierze | 2

- Obawiał się, że odejście od Septuaginty wywoła zamieszanie wśród wiernych.
- Uważał, że ten przekład posiada w Kościele autorytet opatrnościowy.

Tu pojawia się napięcie, które pozostaje aktualne do dziś:

czy pierwszeństwo powinna mieć precyzja historyczna, czy przekazana tradycja?

2. Epizod z Listu do Galatów: czy apostoł może „symulować”?

Innym punktem sporu była interpretacja rozdziału 2 Listu do Galatów, gdzie święty Paweł upomina świętego Piotra.

Święty Hieronim utrzymywał, że była to swego rodzaju „**symulacja pedagogiczna**”, mająca pouczyć wiernych.

Święty Augustyn stanowczo się temu sprzeciwił:

Jeśli uznamy, że apostołowie udawali, jak możemy w pełni zaufać prawdzie Pisma?

Dla Augustyna prawda musiała być absolutna. Nie mogło być żadnego podstępu, nawet w celach dydaktycznych.

Tu wyłania się kluczowe zagadnienie teologiczne:

bezbłądność i prawdziwość Pisma Świętego.

Trudna kwestia: „apokryfy” Starego Testamentu

Jednym z najważniejszych punktów — i takim, który do dziś budzi dyskusje — jest kwestia kanonu biblijnego.



Dwaj giganci twarzą w twarz: fascynująca kontrowersja między świętym Augustynem a świętym Hieronimem, która wciąż stawia pytania naszej wierze | 3

Hieronim i jego stanowisko krytyczne

Święty Hieronim rozróżniał:

- **księgi kanoniczne** (zgodne z kanonem hebrajskim)
- **księgi kościelne** (takie jak Tobiasz, Judyta, Mądrość, Syracydes i Machabejskie)

Te drugie, które dziś Kościół nazywa **deuterokanonicznymi**, uważał za pożyteczne dla budowania wiary, lecz nie o tej samej randze doktrynalnej.

Augustyn i obrona tradycji Kościoła

Święty Augustyn wyraźnie bronił włączenia tych ksiąg do kanonu.

Dla niego:

- Autorytet Kościoła jest kluczowy w rozpoznawaniu Pisma.
- Żywa tradycja przewyższa czysto filologiczne kryteria.

Stanowisko to zostało potwierdzone na synodach, takich jak synod w Kartaginie (397).

Czy były odwołania? Kluczowy punkt

Święty Hieronim: niuanse i rozwój

Choć początkowo krytyczny wobec ksiąg deuterokanonicznych, święty Hieronim:

- Ostatecznie włączył je do **Wulgaty**
- Uznawał ich liturgiczne i duchowe zastosowanie w Kościele

Nie była to całkowita i wyraźna retrakcja, lecz raczej **posłuszne włączenie** do tradycji Kościoła.

Święty Augustyn: stanowczość bez sztywności

Święty Augustyn nie odwołał swoich poglądów w tych kwestiach, ale zawsze przejawiał postawę:



Dwaj giganci twarzą w twarz: fascynująca kontrowersja między świętym Augustynem a świętym Hieronimem, która wciąż stawia pytania naszej wierze | 4

- pokorną
- otwartą na dialog
- głęboko kościelną

W swoich *Retractationes* przegląda wiele własnych dzieł, pokazując, że nawet najwięksi doktorzy są w drodze.

Potężna lekcja duchowa: prawdy szuka się we wspólnocie

Najbardziej uderzające w tej kontrowersji nie jest samo nieporozumienie... lecz sposób, w jaki je przeżywali.

- Pisali do siebie intensywne, czasem ostre listy.
- Dochodziło do nieporozumień.
- A jednak nigdy nie zerwali komunii.

To pozostawia nam ważną lekcję na dziś:

- ☐ **Można się nie zgadzać, nie dzieląc się.**
- ☐ **Można bronić prawdy, nie tracąc miłości.**

Światło biblijne: napomnienie w prawdzie

Samo Pismo Święte rzuca światło na ten epizod:

„Dlatego odrzuciwszy kłamstwo, mówcie prawdę każdy ze swoim bliźnim, bo jesteśmy członkami jedni drugich.”
— (Efezjan 4,25)

A także:



Dwaj giganci twarzą w twarz: fascynująca kontrowersja między świętym Augustynem a świętym Hieronimem, która wciąż stawia pytania naszej wierze | 5

„Żelazo ostrzy się żelazem, a człowiek doskonali bliźniego.”
— (Przysłów 27,17)

Kontrowersja między tymi świętymi była właśnie tym:
wzajemnym ostrzeniem się w prawdzie.

Zastosowania praktyczne dla wierzącego dzisiaj

1. Nie bój się debat teologicznych

Wiara nie jest krucha. Prawda nie łamie się pod wpływem badania.

2. Kochaj Kościół także w jego napięciach

Święty Augustyn i święty Hieronim nigdy nie stawiali się ponad Kościołem.

3. Szukaj prawdy z pokorą

Obaj byli geniuszami... a jednak wciąż się uczyli.

4. Zachowuj równowagę między rozumem a tradycją

Wyzwanie naszych czasów:

- ani zimny racjonalizm
- ani bezrefleksyjny tradycjonalizm

lecz żywa, wcielona wiara.

Zakończenie: kontrowersja, która wciąż żyje

Dyskusja między Świętym Augustynem z Hippony a Świętym Hieronim nie jest zamkniętym rozdziałem przeszłości.



Dwaj giganci twarzą w twarz: fascynująca kontrowersja między świętym Augustynem a świętym Hieronimem, która wciąż stawia pytania naszej wierze | 6

To lustro.

W świecie, w którym różnice prowadzą do podziałów, uczą nas czegoś radykalnie przeciwnego duchowi czasu:

- ▣ **Prawdy lepiej szukać razem niż w pojedynkę.**
- ▣ **Świętość nie usuwa konfliktu — ona go odkupuje.**

A być może największa lekcja brzmi:

Bóg nie boi się naszych pytań... ale prosi, byśmy stawiali je w komunii Kościoła.